

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

17 მაისი, 2011 წელი

ქ. თბილისი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

მოსამართლე – მანანა ჩოხელი

აპელაციი – საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო;

მოწინააღმდეგე მხარე – არჩილ ზაზიკაშვილი;

დავის საგანი – ზიანის ანაზდაურება;

გასახივრებული გადაწყვეტილება – ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილება;

აპელაციის მოთხოვნა – ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილების ნაწილობრივ გაუქმება დაუკმაყოფილებელ ნაწილში და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება;

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სასამართლო შეტყობინების საჯაროდ გავრცელების საკითხი და

გ ა მ ო რ კ ვ ი ა :

ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ. გადაწყვეტილება სარჩელის დაუკმაყოფილებელ ნაწილში სააპელაციო საჩივრით გაასახივრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ და მოითხოვა გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2011 წლის 16 თებერვლის განჩინებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სააპელაციო საჩივრი არ დაკმაყოფილდა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოწინააღმდეგე მხარეს – არჩილ ზაზიკაშვილს სასამართლო განჩინების თაობაზე უნდა ეცნობოს საჯარო შეტყობინების საშუალებით, შემდეგ გარემოებათა გამო:

დადგენილია, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გზავნილები (უწყება, სააპელაციო საჩივრი) არჩილ ზაზიკაშვილს არ ჩაბარდა სასარჩელო განცხადებაში და სააპელაციო საჩივრი მითითებულ მისამართზე – ხაშური, გორჯის ქ. №19, არასწორი მისამართის გამო.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო

კოდექსის დებულებაზე. საქართველოს სსკ-ის 369-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტად ითვლება დასაბუთებული გადაწყვეტილების ასლის მხარისათვის ჩაბარება სსკ-ის 70-78 მუხლების შესაბამისად.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 78.1-ე მუხლის თანახმად, თუ მხარის ადგილსამყოფელი უცნობია ან მისთვის სასამართლო უწყების ჩაბარება სხვაგვარად ვერ ხერხდება, სასამართლო უფლებამოსილია გამოიტანოს განჩინება სასამართლო შეტყობინების საჯაროდ გავრცელების შესახებ. სასამართლო შეტყობინება საჯაროდ ვრცელდება შესაბამისი სასამართლოს შენობაში თვალსაჩინო ადგილზე ან ვებგვერდზე განთავსებით, ან დაინტერესებული მხარის მოთხოვნის შემთხვევაში, მისივე ხარჯებით იმ გაზეოში, რომელიც მასობროვადაა გავრცელებული მხარის საცხოვრებელი ადგილის შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში, ან ინფორმაციის სხვა საშუალებებში გამოქვეყნებით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა მართლზომიერად მიიჩნევს, მოწინააღმდეგე მხარეს – არჩილ ზაზიკაშვილს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2011 წლის 16 თებერვლის განჩინების შესახებ საქმეზე 3ბ/134-11 ეცნობოს საჯარო შეტყობინების საშუალებით – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ვებგვერდზე განთავსებით.

სააპელაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე, 372-ე, 78-ე და 284-ე მუხლები და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მოწინააღმდეგე მხარეს – არჩილ ზაზიკაშვილს სასამართლო შეტყობინების საჯაროდ გავრცელების საშუალებით ეცნობოს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2011 წლის 16 თებერვლის განჩინების შესახებ;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2011 წლის 16 თებერვლის განჩინება განთავსდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ვებგვერდზე (www.tbappeal.court.gov.ge);
3. არჩილ ზაზიკაშვილს ეცნობოს, რომ მისთვის განჩინება ჩაბარებულად ჩაითვლება საჯარო შეტყობინების სასამართლოს ვებგვერდზე განთავსებიდან მე-7 დღეს;
4. განჩინება არ გასაჩივრდება.

მოსამართლე

მანანა ჩოხელი

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

I შესავალი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

16 ოქტომბერი, 2011 წელი

ქ. თბილისი

მოსამართლე - მანანა ჩოხელი

აპელაციი - საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო;

მოწინააღმდეგე მხარე - არჩილ ზაზიკაშვილი;

დავის საგანი - ზიანის ანაზღაურება;

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება - ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილება;

აპელაციის მოთხოვნა - ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილების ნაწილობრივ გაუქმება დაუკმაყოფილებელ ნაწილში და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება;

განხილვის ფორმა -ზეპირი მოსმენის გარეშე.

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნებზე მითითება:

ხაშურის რაიონულ სასამართლოს სარჩელით მიმართა საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ არჩილ ზაზიკაშვილის მიმართ და მოითხოვა მოპასუხის მიერ ჯარიმის თანხის 8644,11 ლარის ოდენობით ანაზღაურება, პირგასამტებლოს - 8644,11 ლარის 30%, 2593,24 ლარის, ზიანის - 3644,11 ლარის ოდენობით ანაზღაურება.

ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; არჩილ ზაზიკაშვილს დაეკისრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სასარგებლოდ ჯარიმის 8644,11 ლარის, პირგასამტებლოს 2593,24 ლარის და სწავლებაზე დახარჯული თანხის 296,73 ლარის გადახდა; სასარჩელო მოთხოვნა დანარჩენ ნაწილში არ დაკმაყოფილდა უსაფუძვლობის გამო;

პირველი ინსტანციის სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები და მათ შემდეგი სამართლებრივი შეფასებები მისცა:

2006 წლის 24 ოქტომბერის არჩილ ზაზიკაშვილი გაწვეული იქნა საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში (სავალდებულო-სამხედრო სამსხურში ს.ფ. 18), ხოლო იმავე წლის 01 ივნისს გაფორმდა 4 წლიანი ხელშეკრულება (კონტრაქტი) საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და არჩილ ზაზიკაშვილს შორის და დაინიშნა იგი სამხედრო-საკონტრაქტო-პროფესიულ სამსახურში. მე-3 ქვეთით ბრიგადის მუდმივმოქმედი სამანდატო კომისიის გადაწყვეტილებით (ოქმი №17) აღმრული იქნა შუამდგომლობა მეთაურთა წინაშე არჩილ ზაზიკაშვილის სამხედრო სამსახურიდან

დათხოვნის შესახებ. საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 5 ოქტომბრის №38496 ბრძანებით არჩილ ზაზიკაშვილი დათხოვნილი იქნა შეიარაღებული ძალებიდან კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო 2007 წლის 17 სექტემბრიდან.

სამხედრო სამსახურის პერიოდში არჩილ ზაზიკაშვილს ხელფასის სახით მთლიანად მიღებული აქვს 3347,38 ლარი, მის სწავლებაზე დახარჯულია 296,73 ლარი, სულ – 3644,11 ლარი

სასამართლომ მიუთითა, რომ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია კონკრეტული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ურთიერთობა, რომლის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის გზით მოწესრიგების უფლებამოსილება მას კანონით აქვს მინიჭებული, მოაწესრიგოს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადების გზით, რა დროსაც გამოიყენება ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსითა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული დამატებითი მოთხოვნები.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეობა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოშობა ზიანის მიყენების, უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან. იმავე კოდექსის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას.

მხარეთა შორის არსებული ხელშეკრულების (კონტრაქტის) 7.3. პუნქტის მიხედვით, იმ შემთხვევაში თუ სამხედრო მოსამსახურე მომზადების პერიოდში ან მისი დასრულების შემდეგ, ან ხელშეკრულების მოქმედების განმავლობაში თავისი სურვილით და სამინისტროსთან შეთანხმებით შეწყვეტს კონტრაქტს ან შექმნის პირობებს, რომ სამინისტრო იძულებული გახდეს შეწყვიტოს კონტრაქტი, სამხედრო მოსამსახურე უპირობოდ ხდება ვალდებული ხალშეკრულების შეწყვეტიდან 10 დღის ვადაში ჯარიმის სახით აუნაზღაუროს სამინისტროს ქვემოთ მოცემული თანხები შემდეგი წესით: ბ) ხელშეკრულების 3.2. მუხლში მითითებული ვადის (სწავლებისა და მომზადების პერიოდი 3 თვე) დასრულებიდან ვადიანი სამხედრო სამსახურის ამ სამხედრო პირისათვის დადგენილი ვადის ამოწურვამდე კონტრაქტის შეწყვეტის შემთხვევაში, ხელშეკრულების მე-4 პუნქტის მიხედვით მისთვის გადახდილი თანხები და მის სწავლებაზე დახარჯული ხარჯი 5000 ლარის ოდენობით. ხელშეკრულების მოცემული დებულებები არჩილ ზაზიკაშვილისათვის ფინანსური პასუხისმგებლობის – ჯარიმის დაკისრების საფუძველია. მისთვის გადახდილი თანხაა 3644,11 ლარი, რასაც ემატება 5000 ლარი, სულ ჯარიმა იქნება $3644,11 + 5000 = 8644,11$ ლარი. სამოქალაქო კოდექსის 417-ე მუხლის თანახმად, პირგასამტებლო არის მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხა, რომელიც უნდა გადაიხდოს მოვალემ ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისათვის. კონტრაქტის 7.4. პუნქტის მიხედვით, სამხედრო მოსამსახურის მიერ 7.3. და 7.4. მუხლებში აღნიშნული თანხების ამავე მუხლებით დადგენილ ვადაში დაფარვის ვალდებულების ვადის გადაცილების შემთხვევაში აღნიშნულ თანხებს დაერიცხება პირგასამტებლო 0,2%-ის ოდენობით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 26 ოქტომბრის №609 ბრძანებულებით დამტკიცებული „სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ დებულების XVI თავის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, თუ საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურის გასავლელად გაფორმებული კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტის მიზეზით,

სამხედრო მოსამსახურეს წარმოექმნა ფინანსური პასუხისმგებლობა
სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე ან მის გარეშე, ფინანსური
პასუხისმგებლობა მცირდება გადაუხდელი ჯარიმის თანხაზე დარიცხული
პირგასამტებლოს ნაწილში ჯარიმის საერთო რაოდენობის 30 პროცენტამდე. ვინაიდან,
ვალდებულების ვადის დაწყებიდან შესრულებიდან დღემდე დარიცხული
პირგასამტებლოს ოდენობა აღემატება ჯარიმის თანხის 30%-ს, ამიტომ
პირგასამტებლო მცირდება აღნიშნულ ოდენობამდე. 8644,11 ლარის 30% არის 2593,24
ლარი.

სასამართლომ ნაწილობრივ უსაფუძვლოდ მიიჩნია თავდაცვის სამინისტროს
მოთხოვნა მოპასუხისმოვალის ზიანის ანაზღაურების – მასზე დახარჯული თანხის
დაკისრების თაობაზე, ვინაიდან, როგორც საქმის მასალებით ირკვევა ამ თანხის
ძირითადი ნაწილი – 3347,38 ლარი, ეს არის სამინისტროს მიერ არჩილ
ზაზიკაშვილისათვის ხელფასის სახით გადახდილი თანხა და მოსარჩევის
მითითებით სამინისტროს ზიანი მიადგა იმიტომ, რომ მას მოუწია ა. ზაზიკაშვილის
ნაცვლად ახალი სამხედრო მოსამსახურის აყვანა და ხარჯების ხელმეორედ გაწევა.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ხელფასის ხასიათიდან გამომდინარე, საფუძველს
მოკლებულია ხელფასის სახით გადახდილი თანხის დაბრუნების მოთხოვნა.

სასამართლომ მიუთითა „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის 37-ე მუხლზე,
რომლის თანახმად, მოსამსახურის შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი) მოიცავს
თანამდებობრივ სარგოს, პრემიას და კანონით გათვალისწინებულ დანამატებს.
„სამხედრო სამსახურის სტატუსის შესახებ“ კანონის მე-12 მუხლის პირველი პუნქტის
მიხედვით, სამხედრო მოსამსახურე იმყოფება სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე.
შესაბამისად, სამხედრო მოსამსახურის მიერ გაწეული სამსახურისათვის ხელფასის
გადახდა შეადგენს დამსაქმებლის ვალდებულებას. არჩილ ზაზიკაშვილს მიღებული
აქვს იმის შესაბამისი გასამრჯელო, რა დროის განმავლობაშიც მსახურობდა.
საქართველოს კონსტიტუციის 30-ე მუხლით, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო
დეკლარაციის 23-ე პუნქტით და ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული
უფლებების შესახებ საერთაშორისო პაქტის მე-7 მუხლით აღიარებულია ყველა
ადამიანის შრომის უფლება – უფლება იღებდეს სამართლიანსა და
დამაქმაყოფილებელ გასამრჯელოს. ამდენად, მოთხოვნა ზიანის ანაზღაურების
ნაწილში უსაფუძვლოა. რაც შეეხება წარმოადგენს სამინისტროს მიერ
დახარჯულ თანხას სამხედრო მოსამსახურის მომზადებაზე და რომლის ხელახლა
გაღება მას მოუწია კონტრაქტის დარღვევის გამო, მის სანაცვლოდ ახალი სამხედრო
მოსამსახურის გაწვრთნისათვის.

**სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები (აპელანტი – საქართველოს თავდაცვის
სამინისტრო):**

აპელანტის აზრით, ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა გამომდინარეობს კონტარქტის
82,83 მუხლებით, სადაც ცალსახადაა გაშიფრული, რომ სამინისტროს ამ თანხის
მოთხოვნის შესაძლებლობა აქვს. ეს თანხა წარმოადგენს სამინისტროს მიერ
დახარჯულ თანხას სამხედრო მოსამსახურის მომზადებაზე და რომლის ხელახლა
გაღება მას მოუწია კონტრაქტის დარღვევის გამო, მის სანაცვლოდ ახალი სამხედრო
მოსამსახურის გაწვრთნისათვის.

სასამართლომ არ იმსჯელა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პოზიციასთან
დაკავშირებით, სადაც სამინისტრო მიუთითებს, რომ მოთხოვნილი თანხა არის ზიანი,
და რომლის მოთხოვნის შესაძლებლობას იძლევა საქართველოს სამოქალაქო
კოდექსი და ხელშეკრულების 8.3 პუნქტი. თავდაცვის სამინისტრო მოპასუხისაგან არ

ითხოვს მასზე გადახდილ ხელფასს, არამედ ეს თანხა არის მოპასუხის სანაცვლოდ დასაქმებულ სამხედრო მოსამსახურების გადახდილი თანხა. ე.ი სამინისტრო ითხოვს ზიანის სახით იმ თანხას, რომლის ხელახლა გადახდაც მას მოუწია ახალი სამხედრო მოსამსახურის იმ დონემდე გაწვრთნისათვის, რა დონეზეც იყო მოპასუხე კონტრაქტის დარღვევის დროისათვის. მოპასუხე მხარის მართლსაწინააღმდეგო ქმედებით განპირობებული კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტით, თავდაცვის სამინისტრომ ვერ მიაღწია მიზანს, კერძოდ, ვერ მიიღო პროფესიული გაწვრთნილი სამხედრო მოსამსახურე, ხოლო მის მომზადებაზე დახარჯული საბიუჯეტო თანხები (მათ შორის სახელფასო თანხები) უშედეგოდ დაიხარჯა და იგივე დონის სამხედრო მოსამსახურის მომზადებაზე სამინისტრო იძულებული იყო კვლავ გაეწია შესაბამისი დანახარჯები.

აპელანტის აზრით, გასათვალისწინებელია, რომ კონსტიტუციის 98.3 მუხლის მიხედვით სამხედრო ძალების რაოდენობას ყოველწლიურად ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტი. „საქართველოს სამხედრო ძალების რაოდენობის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს 29.12.2004 წლის კანონით 2005 წელში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პირადი შემადგენლობა განისაზღვრა 23000-ით, ხოლო „საქართველოს სამხედრო ძალების რაოდენობის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს 09.12.2005 წლის კანონით 2006 წელში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პირადი შემადგენლობა განისაზღვრა - 28000-ით.

საქართველოს შეიარაღებული ძალების რიგებიდან დათხოვნის გამო, „საქართველოს სამხედრო ძალების რაოდენობის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს 29.12.2004 წლის და 09.12.2005 წლის კანონებით განსაზღვრული საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პირადი შემადგენლობის რაოდენობის შენარჩუნების მიზნით სამინისტროს მოუწია სხვა სამხედრო მოსამსახურესთან ახალი კონტრაქტის გაფორმება და მოპასუხებე მოთხოვნილი თანხის ხელახლა დახარჯვა (მათ შორის ხელფასის და სხვა თანხების) ახალი სამხედრო მოსამსახურის სამხედრო მომზადების იმ დონემდე მისაღწევად, რაც პქონდა მიღწეული მოპასუხეს შეიძრაღებული ძალების რიგებიდან დათხოვნისას. ამდენად კანონიერი მტკიცებულებანი თავისი შინაარსით უტოლდებიან საყოველთაოდ ცნობილ ფაქტებს, ხოლო თვით სამინისტრო განთავისუფლებულია ამ ფაქტების დამადასტურებელი მტკიცებულების წარდგენისაგან საქართველოს სსკ-ის 106 მუხლის „ა“ პუნქტის საფუძველზე.

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების დასაბუთება:

სააპელაციო პალატა გაეცნო და გაანალიზა საქმის მასალები, შეისწავლა სააპელაციო საჩივრის საფუძვლიანობა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობა და მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, უცვლელად უნდა დარჩეს ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილება შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგნილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს სსკ-ის 377-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლო, ამოწმებს გადაწყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში, ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მეორე ნაწილით სამართლებრივი თვალსაზრისით შემოწმებისას, სასამართლო ხელმძღვანელობს სსკ-ის 393-ე და 394-ე მუხლების მოთხოვნებით.

პალატა მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ გადაწყვეტილება გასაჩივრებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ იმ ნაწილში, რომლითაც არ დაკმაყოფილდა სასარჩელო მოთხოვნა, ხოლო გადაწყვეტილება დანარჩენ ნაწილში არჩილ ზაზიკაშვილის მიერ არ გასაჩივრებულა და შესულია კანონიერ ძალაში.

სააპელაციო სასამართლო ეთანხმება და იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს შეფასებებს და დასკვნებს სამართლებრივ საკითხებთან დაკავშირებით გასაჩივრებულ ნაწილში, მიუთითებს მათზე და აღნიშნავს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გამოტანისას გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა, სწორად განმარტა კანონი და სწორი სამართლებრივი შეფასება მისცა საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს. პალატა დამატებით აღნიშნავს შემდეგს:

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65.2-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებისას გამოიყენება ამ კოდექსის ნორმები და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული დამატებითი მოთხოვნები ხელშეკრულებათა შესახებ.

„სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 თავის 21.2 „თ“ მუხლის თანახმად, სამხედრო მოსამსახურის დათხოვნა სამხედრო სამსახურიდან ხდება ამ კანონისა და სხვა საკანონმდებლო აქტების საფუძველზე, მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე ან კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო. ამავე კანონის 12.1 მუხლით სამხედრო მოსამსახურე იმყოფება სრულ სამეურნეო კმაყოფაზე, ამ მუხლის მე-2 ნაწილით, სამსახურეობრივი მოვალეობის კეთილსინდისიერად შესრულების, სანიმუშო დისციპლინისა და საბრძოლო მომზადებაში წარჩინებული მაჩვენებლებისათვის სამხედრო მოსამსახურეს შეიძლება მიეცეს ფულადი ჯილდო და/ან მატერიალური დახმარება, ხოლო სამხედრო სწავლებებში მონაწილეობისას სამივლინებო ხარჯების გარდა მიეცემა ყოველდღიური ანაზღაურება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 394.1. მუხლის თანახმად, მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება. ეს წესი არ მოქმედებს მაშინ, როცა მოვალეს არ ეკისრება პასუხისმგებლობა ვალდებულების დარღვევისათვის. ამ კოდექსის 407.1. მუხლით ხელშეკრულებიდან გასვლისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს იმ ზიანის ანაზღაურება, რომელიც მას მიადგა ხელშეკრულების შეუსრულებლობით. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით ეს წესი არ გამოიყენება, როცა ხელშეკრულებიდან გასვლის საფუძველი მოვალის ბრალით არ არის გამოწვეული, ხოლო 414-ე მუხლის მიხედვით ზიანის ოდენობის განსაზღვრისას მხედველობაშია მისადები ის ინტერესი, რომელიც კრედიტორს ჰქონდა ვალდებულების ჯეროვანი შესრულების მიმართ. ზიანის ოდენობის დასადგენად გათვალისწინებული უნდა იქნეს ხელშეკრულების შესრულების დრო და ადგილი.

სააპელაციო პალატა უსაფუძვლობის გამო ვერ გაიზიარებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მოსაზრებას, რომ თავდაცვის სამინისტროს მიერ არჩილ ზაზიკაშვილის მომზადებაზე დახარჯული და შესაბამისად მიყენებული ზიანის თანხა შეადგანს – 3644,11 ლარს. პალატა განმარტავს, რომ სამოქალაქო კანონმდებლობა ითვალისწინებს მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ზიანის ანაზღაურების ვალდებულებას. კონკრეტულ შემთხვევაში, მოსარჩელეს აწევს ზიანის არსებობის და მისი ოდენობის მტკიცების ტვირთი. საქმის მასალებით არ დასტურდება, რომ მან არჩილ ზაზიკაშვილის სანაცვლოდ მოამზადა სხვა მოსამსახურე, რომლის მომზადებაზე დაიხარჯა 3644,11 ლარი, ანუ მის მიერ გაღებული იქნა აღნიშნული თანხა მოპასუხის

მიერ ხელშეკრულების დარღვევის გამო. საქმის მასალების მიხედვით მტკიცებულებები, რომლითაც დადასტურდებოდა, რომ მოპასუხებ გაიარა სპეციალური „სამხედრო მოსამსახურის სწავლება და მომზადება“ და მის მომზადებაზე დაიხარჯა სასარჩელო განცხადებით მოთხოვილი თანხა წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სააპელაციო პალატა ასევე უსაფუძვლოდ მიიჩნევს ზიანის ანაზღაურების საფუძვლად, ხელშეკრულების 8.3 პუნქტზე მითითებას. სასამართლო განმარტავს, რომ აღნიშნული პუნქტით განსაზღვრულია არა ზიანის ანაზღაურების საფუძვლები, არამედ, ზიანის არსებობის შემთხვევაში, სამხედრო მოსამსახურის სამოქალაქო-სამართლებრივი პასუხისმგებლობის, სამინისტროს მიერ აღსრულების დონისძიებები, როგორიცაა მაგალითად, სამინისტროსათვის გადასახდელი თანხის ხელფასიდან დაქვითვა, მოსამსახურის ქონებაზე გადახდევინების მიქცევა და სხვა. ამრიგად, სარჩელის საფუძვლიანობის დასამტკიცებლად ხელშეკრულების აღნიშნულ პუნქტზე მითითება დაუსაბუთებელია.

სააპელაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს აპელანტის მსჯელობას იმასთან დაკავშირებით, რომ კანონისმიერი მტკიცებულებანი უტოლდება საყოველთაოდ ცნობილ ფაქტებს და სამინისტრო გათავისუფლებულია ამ ფაქტების დამადასტურებელი მტკიცებულებების წარდგენისაგან. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამჟარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს, საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. ასევე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელე ვალდებულია დაასაბუთოს თავისი სარჩელი და წარადგინოს შესაბამისი მტკიცებულებები, ხოლო მოპასუხე ვალდებულია წარადგინოს წერილობითი პასუხი (შესაბეჭედი) და შესაბამისი მტკიცებულებები. ვერც პირველი და ვერც სააპელაციო ინსტანციით საქმის განხილვისას, მოსარჩელემ ვერ დაადასტურა, რომ მის მიერ ზიანის სახით მოთხოვილი თანხა 3644,11 ლარი, გადგებული იქნა მოპასუხის მიერ ხელშეკრულების დარღვევის გამო მის სანაცვლოდ სხვა მოსამსახურის მომზადებაზე. „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის 37-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მოსამსახურეს უფლება აქვს სამსახურში მიღების დღიდან სამსახურიდან გათავისუფლების დღემდე მიიღოს შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი), რომელიც მოიცავს თანამდებობრივ სარგოს, პრემიას და კანონით გათვალისწინებულ სხვა დანამატებს, დანამატების გაცემა უნდა განხორციელდეს მხარჯავი დაწესებულებისათვის ბიუჯეტის კანონით დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში. ხელშეკრულების დადების მომენტიდან ხელშეკრულების შეწყვეტამდე დროის შუალედში მოპასუხე არჩილ ზაზიკაშვილი ასრულებდა ხელშეკრულებით ნაკისრ შრომით მოვალეობას, საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო კი იღებდა რა ამ შესრულებას, საპასუხოდ გასცემდა შესრულებული სამუშაოს ადექვატურ შრომით ანაზღაურებას – ხელფასს. ხელფასი არ წარმოადგენს ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტით გამოწვეულ ზიანს. სასამართლო აღნიშნავს, რომ ხელფასის (შრომითი გასამრჯელოს) მიერნებული ზიანის სახით სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდა, არამართლზომიერია და მოქმედი კანონმდებლობით არ არის გათვალისწინებული.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატას მიაჩნია, რომ სახეზე არ არის გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე და 394-ე მუხლებით გათვალისწინებული ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები.

„სახელმწიფო ბაჟის „შესახებ“ საქართველოს კანონის 5-ე და ა.ს.პ 9-ე მუხლების „შესაბამისად, აპელაციი გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან. ამდენად, არ არსებობს წანამდღვრები მხარეთა შორის სასამართლო ხარჯების განაწილებისათვის.

ს ა რ ე ზ თ ლ უ ც ი თ ნ ა წ ი ლ ი:

სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1.2-ლი, მე-9, მე-12, 34-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 372-ე, 386-ე, 390-ე, 391-ე, 393-ე, 395-ე, 397-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. უცვლელად დარჩეს ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2010 წლის 22 ოქტომბრის გადაწყვეტილება.
3. განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №32), დასაბუთებული განჩინების მხარეთათვის გადაცემიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს (მდებარე, თბილისი გრ. რობაქიძის გამზ. 7ა) მეშვეობით.

მოსამართლე:

მანანა ჩოხელი